

Landshypotek Bank

Så möter lantbrukarna 2024

Resultat av enkätundersökning bland Sveriges lantbruksföretagare

Februari 2024

Landja Marknadsanalys på uppdrag av Landshypotek Bank

Ekonomi och politik oroar mest

Vad oroar Sveriges lantbrukare mest inför det nya året och hur förbereder de sig?

Svaren finns i den enkätundersökning som Landshypotek Bank låtit göra och vars resultat presenteras i denna sammanställning.

Oron för ekonomin har vuxit.

Det är tydligt att ekonomin är den enskilda faktor som oroar flest lantbrukare. Fyra av tio svarar att ekonomisk osäkerhet och att få ekonomin att gå ihop är vad som oroar dem mest. Det är dessutom det orosmoln som vuxit mest sedan 2022.

Men dubbelt så många lantbrukare oroliga för politik, myndighetsbeslut och bristande förståelse.

Sammantaget är politiken, myndighetsbeslut och bristande förståelse ett ännu större orosmoln än ekonomin. Över åtta av tio väljer ett svarsalternativ inom det området. Den stora andelen har legat på ungefär samma nivå i tidigare enkäter de senaste åren. I det klustret av frågor ingår bland annat oron för inskränkningar av ägande- och nyttjanderätten.

Lantbrukarna agerar och har tillförsikt

Sveriges lantbrukare agerar på olika sätt för att hantera läget. Andelen som uppger att de agerar har vuxit med tio procent på ett år.

Effektiviseringar är den åtgärd som störst andel, en fjärdedel, svarar att de genomfört. Allt fler behöver också hantera likviditetsproblem. På ett år har den andelen mer än fördubblats från bara tre procent under förra enkäten som genomfördes hösten 2022.

Trots oron finns en positiv tillförsikt hos lantbrukarna. Andelen som svarar att de skulle vilja investera i verksamheten om de hade ett överskott har ökat sedan 2016 och är tillbaka på toppnoteringen 2021. Detta är också en bekräftelse av den senaste omgången från [Lantbrukspanelen](#).

Resultatet i blyxtbelysning

Växande orosmoln

Ekonomiska osäkerheten och få ekonomin att gå ihop

Sammantaget största orosmolnet

Politik, myndigheter och bristande förståelse

Åtgärderna lantbrukarna vidtar:

- Största andelen effektiviserar, fyra av tio
- Andelen som hanterar likviditetsproblem fördubblad

Resultatet i korthet

1. Lantbrukarna oroliga för att få ekonomin att gå ihop

Ekonomin är den enskilda faktor som oroar störst andel lantbrukare. Fyra av tio anger den ökade ekonomiska osäkerheten och att få ekonomin att gå ihop. Det är också det orosmoln som vuxit mest sedan 2022.

2. Konstant hög oro för politik och myndighetsbeslut

Sammantaget är oron för sådant som är kopplat till politik och myndighetsbeslut samt politikens och allmänhetens (bristande) förståelse för lantbruket det överlägset största orosmolnet. Mer än åtta av tio anger något av de svarsalternativen.

3. Lantbrukarna agerar

Det är fler lantbrukare som 2023 svarar att de vidtagit någon åtgärd jämfört med vad det var 2022.

Effektiviseringar för att minska kostnader är den åtgärd som flest lantbrukare, en fjärdedel, svarar att de vidtagit inför vintern och nästa växtodlingssäsong. Det är också den åtgärd som toppade förra årets enkät om vad lantbrukarna gjort för att möta 2023.

Var femte lantbrukare har 2023 tagit eller ökat lönearbete utanför jordbruket. Därefter följer svar som att minska djurantal, prata med långgivare, hantera likviditetsproblem samt avstå från att så vissa skiften. Var tredje har inte gjort något av alternativen.

4. Hanterar likviditetsproblem – kraftig ökning

Andelen lantbrukare som svarar att de behövt hantera likviditetsproblem har fyrdubblats på ett år, vilket är den kraftigaste ökningen bland samtliga åtgärder i enkäten.

5. Tror på verksamheten – vill investera

Om lönsamheten förbättrades, och det fanns ett överskott, så har andelen som svarar att de är intresserade av att investera i verksamheten under 2023 ökat sedan 2016, liksom intresset för underhåll av maskiner, byggnader etc.

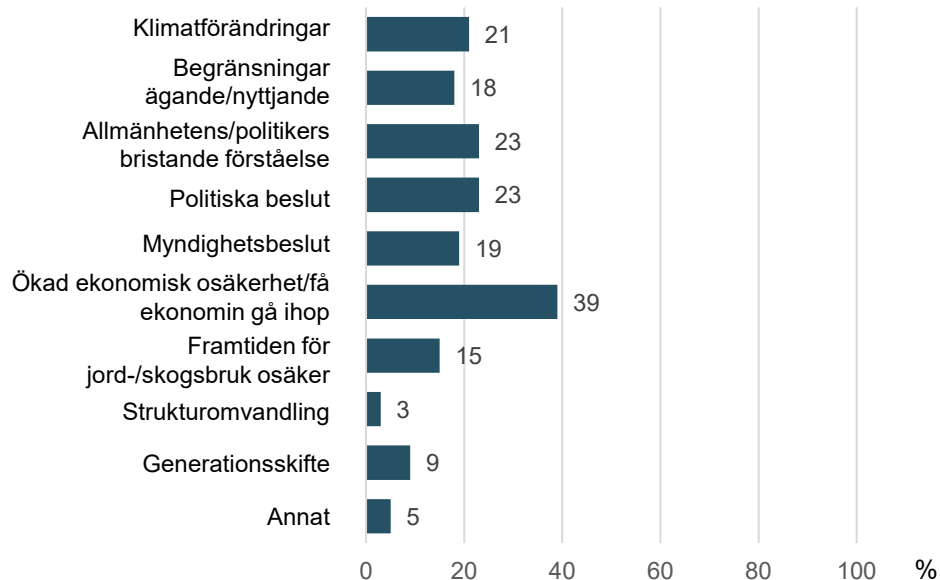
Intresset för att anställa har ökat sedan 2021 och är tillbaka på toppvärdet från 2020.

Vilket av nedanstående är mest oroande för dig och ditt företag?

Bas: Samtliga 553 st

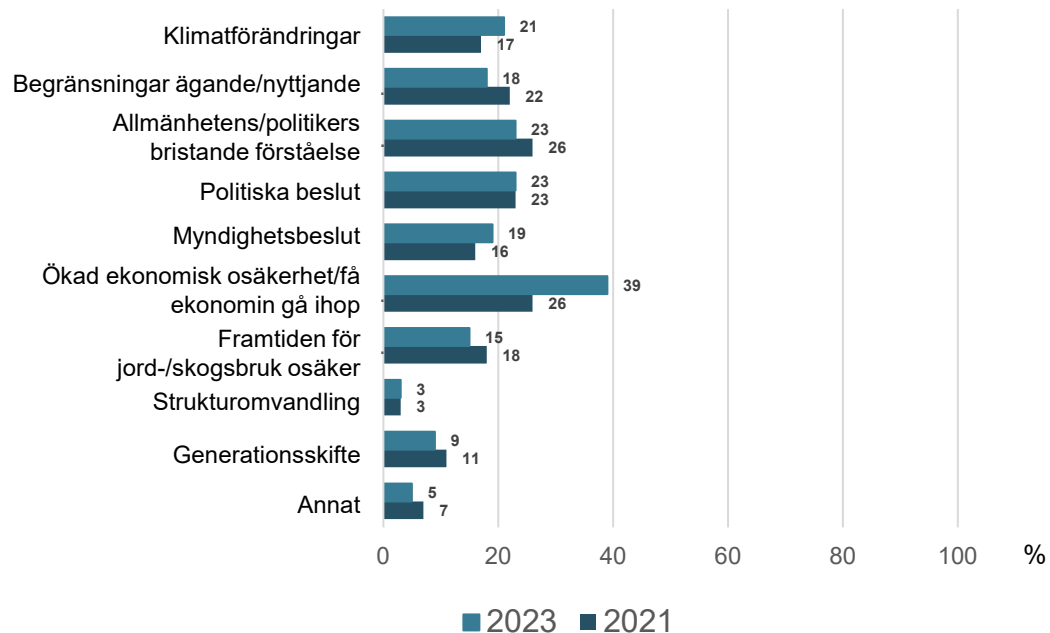
Det mest oroande för lantbrukarna är med stor marginal den ökade ekonomiska osäkerheten, vilket fyra av tio anger.

Två av tio anger allmänhetens och politikernas bristande förståelse, politiska beslut, myndighetsbeslut, klimatförändringar samt begränsningar i äganderätten.

Vilket av nedanstående är mest oroande för dig och ditt företag? Bas: Samtliga

Lantbrukarnas oro för att få ekonomin att gå ihop har ökat påtagligt sedan 2021. Övriga skillnader är inte statistiskt säkra.

Inför vintern och nästa växtodlingsssäsong, vilket av följande har du redan gjort? Bas: Samtliga

Inför vintern och nästa växtodlingssäsong, vilket av följande har du redan gjort? Bas: Samtliga

Vanligast inför vintern/odlingssäsongen 2024, är att var fjärde lantbrukare gjort kostnadseffektiviseringar. Var femte har tagit/ökat lönearbete utanför lantbruket. Sedan följer att minska djurantal, prata med långgivare, hantera likviditetsproblem samt avstå från att så vissa skiften. Var tredje har inte gjort något av alternativen (se fortsatt tabell nästa sida).

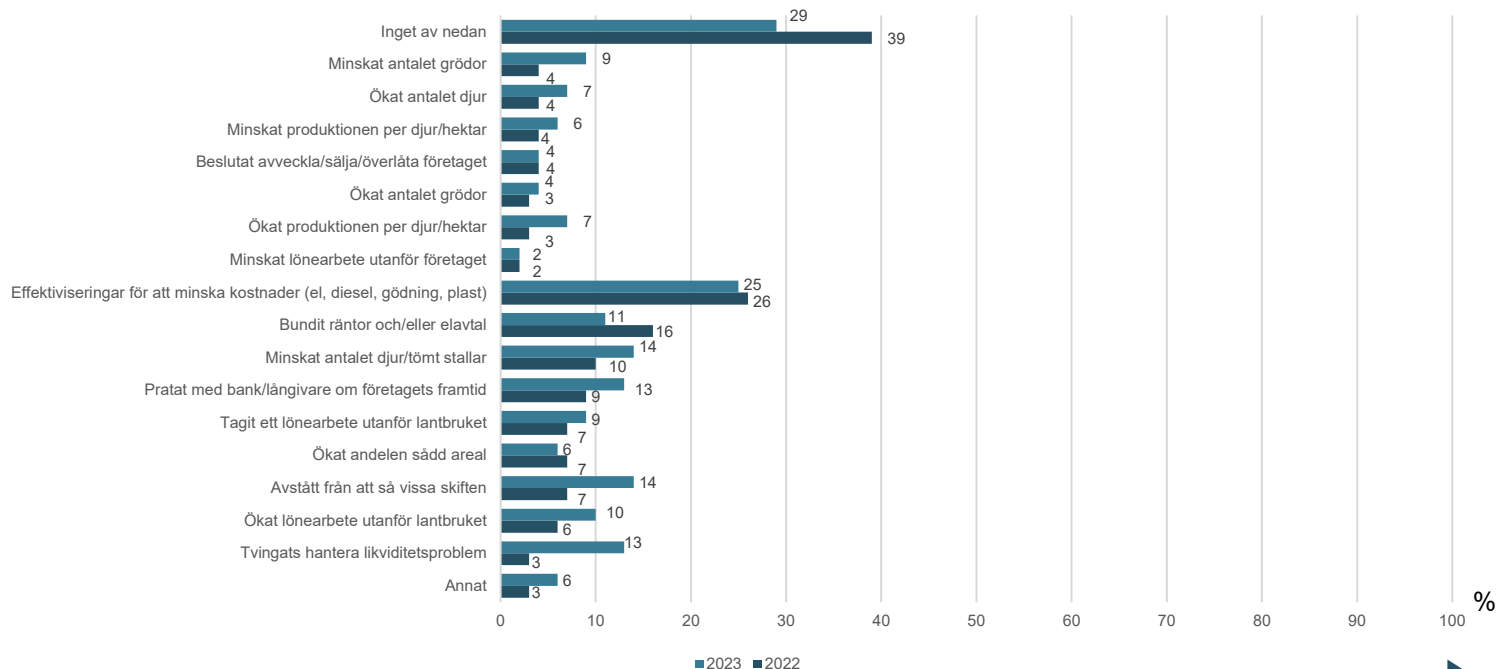
- Man har i genomsnitt markerat 1,6 svarsalternativ. Nedan redovisas statistiskt säkra avvikelser mot riket.
- De som inte vidtagit några av åtgärderna är huvudsakligen äldre lantbrukare samt de mindre.
- Effektiviseringar har vidtagits oftare av de med större produktion (djur och arealer).

- De med större produktion har också i högre utsträckning än genomsnittet ökat sin produktion inom växtodling och djurhållning samt oftare haft att hantera likviditetsproblem samt pratat med långgivare om företagets framtid.
- De yngre lantbrukarna har i högre utsträckning än övriga tagit ett lönearbete utanför lantbruket.
- Minskat antalet djur/tömt stallar har i större utsträckning gjorts av mindre djurhållare, heltidslantbrukare och boende i Götalands skogsbygder. Dessa har istället ökat sådd areal.

Andelen lantbruksföretagare som ökat respektive minskat sin produktion på olika sätt är ungefär densamma. Hur omfattande produktion dessa företag har vet vi dock inte.

- Ökat antalet grödor har framförallt gjorts av större lantbruk och de -40 år. De yngsta har också ökat antalet djur och sådd areal i större utsträckning än genomsnittet.
- Att öka produktionen per djur och hektar har framförallt gjorts av de yngsta lantbrukarna, de med störst arealer och flest djur samt de 41-55 år.
- Boende i Norrland har minskat sitt lönearbete utanför lantbruket
- Under Annat nämns utarrendering och lönearbete av flera.

Inför vintern och nästa växtodlingsssäsong, vilket av följande har du redan gjort? Bas: Samtliga

Se kommentarer till diagrammet, på nästa sida

Inför vintern och nästa växtodlingsäsong, vilket av följande har du redan gjort? Bas: Samtliga

Det är fler lantbrukare som vidtagit någon åtgärd under 2023 än det var 2022. Påtagligt fler har också tvingats hantera likviditetsproblem. Fler har även avstått från att så vissa skiften samt ökat lönearbetet. Färre har bundit räntor.

2023 är det signifikant fler som vidtagit åtgärder, pratat med långgivare, avstått från att så skiften, ökat lönearbetet och tvingats hantera likviditetsproblem. Färre har bundit räntor/avtal.

Det är fler lantbrukare som vidtagit åtgärder än 2022. Det är också fler som minskat antalet grödor, ökat antalet djur och ökat produktionen per djur och hektar.

2023 är det signifikant fler som minskat antalet grödor, ökat antalet djur och ökat produktionen per djur och hektar.

”

Vi ser att lantbrukarna jobbar på aktivt i sina verksamheter för att kunna hantera en mer osäker ekonomisk tid och vi ser också att lantbrukarna tror på sina verksamheter och vill satsa framåt. Den ekonomiska osäkerheten för framtiden och framtida investeringar förstärks av oron för politiska beslut.

Här finns möjligheter för politiker och myndigheter att vara närmare den gröna näringen och öka framtidsoptimismen. Vi har väldigt stora möjligheter och behov av att stärka svensk livsmedelsproduktion.

Per Lindblad
Vd för Landshypotek Bank

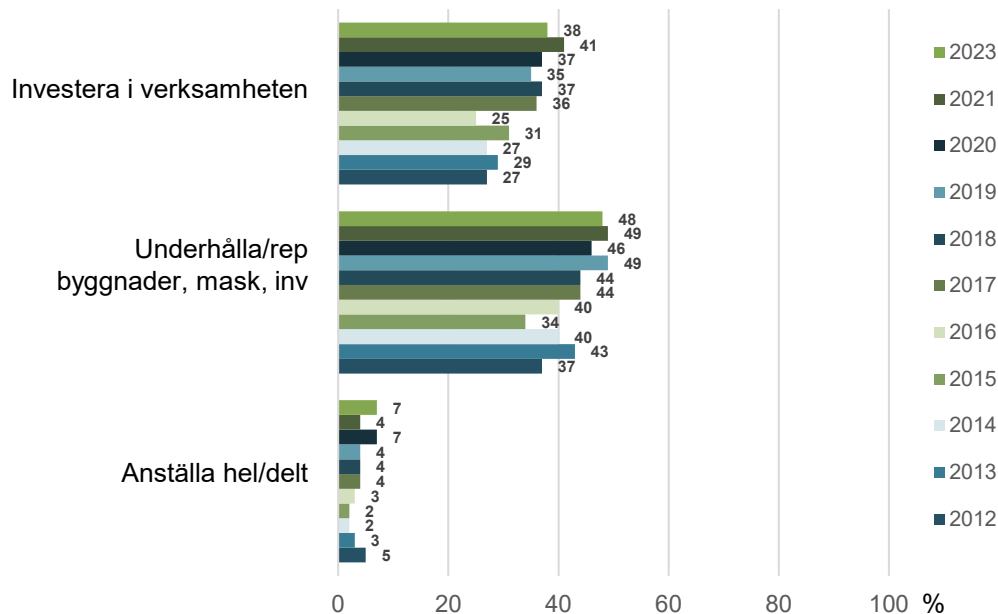

Om lönsamheten i företaget förbättrades, vad skulle då vara viktigast för dig att använda ett överskott till?

Bas: Samtliga

Intresset för investeringar i verksamheten allmänt har ökat sedan 2016, liksom intresset för underhåll. Intresset för att anställa har ökat och är tillbaka på toppvärdet från 2020. Påtagligt är att intresset för investeringar och underhåll ökade markant till nuvarande nivåer 2015-2016.

- De flesta skillnader mellan åren ligger inom de statistiska felmarginalerna.

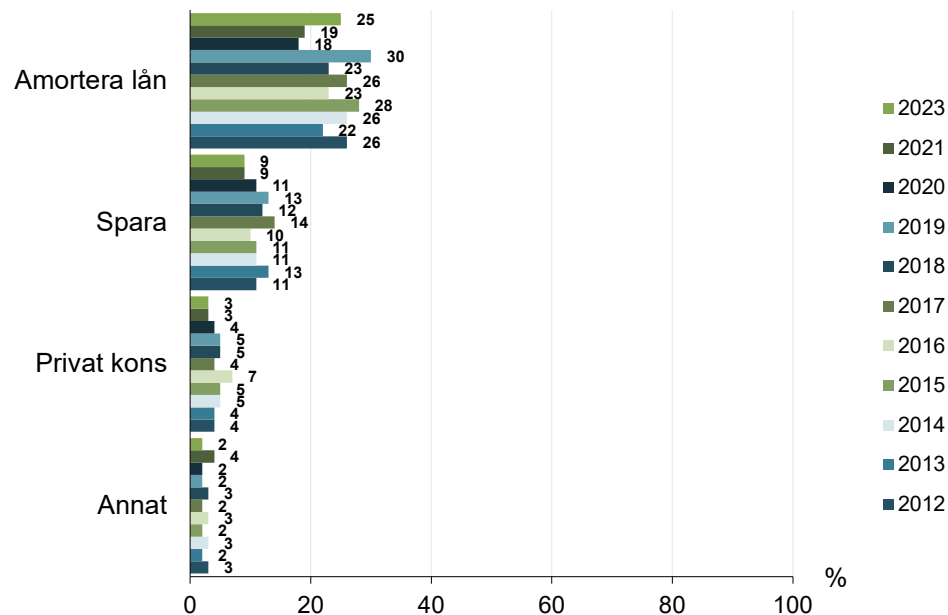

Om lönsamheten i företaget förbättrades, vad skulle då vara viktigast för dig att använda ett överskott till?

Bas: Samtliga

Intresset för att amortera har ökat sedan 2020-2021 och ligger ungefär på den nivå som gällt sedan 2012. Minskat har intresset för sparande gjort sedan 2019 och för privat konsumtion sedan 2016.

- De flesta skillnader mellan åren ligger inom de statistiska felmarginalerna.

Om undersökningen

- Mätningen Sveriges Lantbruk är representativ för alla svenska lantbruksföretagare med över tio hektar åker hösten 2023. Svar från 553 företagare ingår i redovisningen.
- Undersökningen har genomförts under av Landja Marknadsanalys/NUI på uppdrag av Landshypotek Bank.
- Intervjuperiod: 4 oktober – 16 november 2023.

Teknisk Information: Svarsfrekvens

Bortfallsredovisning – hösten 2023

Bruttourval (antal utsända)	1000
Utgått ur populationen:	
- Lantbruket nedlagt, sålt, utarrenderat	83
- Lantbrukaren avliden, svårt sjuk osv	30
Nettourval (antal som tillhör populationen)	887
- Bortfall (vägrare, ej inkommit formulär mm)	335
Godkända formulär	553
Svarsfrekvens (godkända formulärnettourval)	62%

Tider för fältarbetet

Utsändning av formulär	4 oktober
Avbrutit fältarbetet	16 november

